

Team JOTTEM

Mijn kleindochter maakt graag boekjes. Zoals andere kinderen een mooie tekening maken voor iemand, geeft zij een persoonlijk, op maat gemaakt boekje cadeau. Formaat A5. Onlangs kreeg ik zo'n boekje van haar. Een dierenboekje. Dat is althans de titel die ze voorop heeft geschreven: *dierenboekje*. Het is vrijwel leeg, ik moet er zelf dieren in tekenen, vermoed ik. Dat moet ik haar nog vragen.

We knutselen die boekjes ook vaak samen, opa en Olivia. Momenteel uiteraard niet. Want beperkende coronamaatregelen, nu eenmaal. Ik popel om dat weer kunnen doen.

Ze hangen er mooi, dat moet ik eerlijk toegeven. In een lekker luchtje, gesausd in prachtig blauw. Zonder deze witte wattenpakketten komt die lucht echter stukken beter tot haar recht. Kan zij geven wat wij willen: de zon volop de ruimte. Een lucht als deze, gisteren, creëerde eerder de wisselval. Want hoewel fraai helderblauw, boden haar wolken de zon een schuilplaats. Telkens verdween die even, de temperatuur uitnodigend tot kil dalen.

Nee, geef mij dan maar het strakke blauw. Een hemel zonder watten. Want hoe mooi ook, ze hangen uiteindelijk wel in de weg. Achter hen speelt de zon verstoppertje. Wat wij zoeken is de koester. Van de warmte van de stralen. In tijden van een kille werkelijkheid heeft een mens die nodig. Niettemin, ze hangen er mooi.

Ik voel mij soms best wel de kers op een heerlijk gebakje. (Dat gebeurt me vaker: dan wil ik 'heerlijk' typen en per abuis komt er dit te staan – wat in dit geval toevallig volkomen op z'n plaats is, vandaar dat ik het niet corrigeer.) Dat taartje-met-kers is Creatief Team JOTTEM. U weet wel, van projecten als het omahannywandje (zie *Ik Doe Al Mijn Eigen Stunts*) en de avonturen van *Kabouter Poepgroen*. Jazz, Olivia, Tijn, Theo, Elton en Mees dus, in die volgorde en dan hun voorletters: JOTTEM.

Ook in dat nieuwe boek spelen die vijf weer een doorslaggevende rol. Zij zijn, zeg maar, mijn boekensteun. Rotsen in mijn branding. Maar waarom vertel ik u dit. Dat wist u immers allang.

Veel langer dan een uur zal het niet geweest zijn, alles bij elkaar. Maar opa had ze even voor zichzelf. Hun moeder moest ergens wat doen en stelde voor dat ze tijdens bij mij zouden zijn. Volgens de coronarestricties – het was bijna half mei – mocht opa thuis echter geen kleinkinderen ontvangen. Dus in de speeltuin, want toch mooi weer. Prima oplossing (wat zeg ik: heerlijk zelfs).

Ik had mijn zakken volgepropt met snoep en wafels. Deze consumpties werden genuttigd tijdens het spelen, want pauzes, daar deden wij niet aan. Dus klimmen en glijbanen en schommelen en slepen met lange takken. Voetballen ook, en verstopperkje (da's dan best nog een groot park met heel veel dikke bomen hoor, achter mijn flat). En vooral kletsen, heel veel kletsen. Alles braaf op anderhalve meter corona-afstand. De kleinzoon vond het soms lastig om dat te onthouden, maar gelukkig bleef zijn zus hem daar voortdurend schooljufstreng op wijzen.

Toen ze weer gingen, was ik bekaft. En, serieus: volmaakt gelukkig.

(We zijn een maand verder en de coronamaatregelen zijn inmiddels enigszins versoepeld. De grootouder mag zich weer met kleinkinderen in één vertrek bevinden. Zonder enige vorm van lichamelijk contact overigens, dus niet knuffelen, want anderhalve meter afstand. Om diezelfde reden mag ik ze ook nog niet van school halen, in de auto is het immers onmogelijk om onderling voldoende afstand te bewaren. Het is sinds kort trouwens wel weer toegestaan om massaal met elkaar in een vliegtuig te kruipen. Niet alleen bananen zijn krom.)

Hij zit aan tafel te tekenen, Elton (hij is vijf). En hoewel hij dat doet in opperste concentratie ziet hij dat ik hem fotografeer.

‘Opa, wil je er ook een filmpje van maken?’

‘Nee, liever een foto. Ik maak eigenlijk nooit filmpjes.’

‘O. Kun jij dat niet?’

Vanaf nu haal ik mijn kleinkinderen weer op van school. De lief-tallige Olivia (acht) en haar broertje. Gewoon met de auto. En als ik dan word aangehouden door de politie en de vraag krijg of wij samen een huishouden vormen, zal ik ontkennend antwoorden.

‘Dan mag u die kinderen dus niet vervoeren’ zal de agent dan zeggen.

Ik zal reageren met: ‘Jawel hoor, want ik ben een piloot.’

‘Maar dit is geen vliegtuig, u rijdt gewoon op de weg!’

Dan zal ik minzaam glimlachen en zeggen: ‘Nee hoor, wij doen er gewoon heel lang over om op te stijgen.’

Jongens als deze, je moet als opa zo oppassen dat ze je niet door de vingers glippen. Qua ontwikkeling, hun stappen voorwaarts. Ik bedoel, de man is nu elf. Tijn. En ik zie hem uiteraard minder vaak dan de jongere drie. Want op die leeftijd doen ze hun eigen ding. Besteden ze hun tijd anders dan voorheen. En daar komt momenteel ook nog eens een lockdowngetje bij. De dosering is kortom wat beperkter.

Dus zodra hij eenmaal weer mag voetballen, ga ik zorgen dat ik weer zo vaak als ik kan langs de lijn sta. En dan na afloop samen de wedstrijd uitgebreid nabeschouwen.

Hij is de aanstichter – in positieve zin dan hè. Want sinds hij dertien jaar geleden werd geboren, ben ik opa. Met Mees kan ik lezen en schrijven. En tekenen, dat ook. Dat laatste kan ik trouwens met alle vijf. Hun talenten... ze blijven me verrassen.

Ik durf te stellen: zonder die vijf had ik het de afgelopen vijftien maanden niet gered.

Ik zit tegenwoordig te snotteren bij comedyseries. Dat is wat nieuws. Bij series waarin gezinnen zich in situaties bevinden waarin gezinnen zich zoal kunnen bevinden. *Modern Family*. *Catastrophe*. *Last Man Standing*. Echtparen die maar een half woord nodig hebben. Elkaar in de maling nemen. Liefdevol verbaal pingpong. Met van die herkenbare echtpaardingetjes. Hun saamhorigheid ontroert me. De liefde en de kameraadschap. Ik zie hun klik en ik schiet vol. En als het dan leuk wordt, lach ik tussen mijn tranen door.

‘Opa opa opa opa! Hier!’

Mijn jongste kleinzoon Jazz (drie) drukt me een controller in mijn hand.

Ik sta naast hem voor de tv en vraag: ‘Wat moet ik nu doen dan?’

‘Je moet nu rennen!’ Ik zie dat hij ondertussen zijn superheld al tussen allerlei obstakels door stuurt.

‘Waar moet ik op drukken?’ Hij zegt iets over een pijltje en een knuppeltje. Ik druk lukraak op knopjes en zie mijn Iron Man radeloos rondrennen. Die gaat het niet redden, ben ik bang.

Zo’n bloedhete zondag met hier en daar een wolk. Niet van dat benauwde, maar dan dus wel dus. Een prima dag om de vriezer te ontdoeien, want onderhand volop gletsjervorming. Tussendoor vermaak ik me met de dikke zaterdagse *NRC* en *Volkskrant*. Halverwege de middag is de ontdooiing bereikt. Prompt houdt de zon het voor gezien, regen begint te vallen. Loodrecht omlaag doet ie dat. Ik vind dat sympathiek, nu kan ik immers op het balkon zitten zonder nat te worden.

De temperatuur is heerlijk. Blote armen, dito benen. Ik zit geen reet te doen, hoeft ook niet. In de ene hand de bourbon, in de andere de sigaar, in de oren de jazz van Shabaka and the Ancestors (o, o o o wat perfect genotzaam). Ik ontdooi zogezegd. Bourbon refill.

Na een minuut of twintig begint het gedonder. Dan klettert de regen met bakken uit haar hemel. Ook lekker.

Toen onze kinderen nog thuis woonden, kregen zij als verjaardagsontbijt altijd een boterham belegd met chocopasta en hagelslag en suiker. Een zogeheten feestboterham. Vandaag, want 17 juni, ben ik tamelijk verjaardig. Daarom leek het me wel aardig om mezelf te verwennen met een feestpannenkoek – vrolijk kleurrijk bestrooid met M&M’s.

De M&M’s zien er alleen nogal gehavend uit. De zak met de gekleurde snoepjes heeft zaterdag namelijk met nog wat andere boodschappen de hele middag in mijn bloedhete auto liggen bakken – niet een heel slimme actie van mij. Eenmaal weer thuis heb ik de ontstane veelkleurige chocoladeklont nog wel redelijk los kunnen schudden, maar de schade was groot. Voor toepassing op de feestpannenkoek waren deze kleverige kneusjes echter nog prima

geschikt, vond ik. Afijn, het resultaat was verrukkelijk. Hieperdepiep pannenkoek.

En dan heb je ze een middag hier gehad en dat was heul leuk. Met speeltuin en ijsjes en lachen en samen en meer. En dan gaan ze weer weg en je doet vrolijk je dingen. Je kookt je eten en je eet en je doet de vaat en dan. Dan slaat er vandaag toch weer even wat toe. Melancholie overvalt je, je voelt verdomd de blues. En daar sta je dan. Met onder je arm je ziel. En dan probeer je te ontdekken wat en waarom. Want dat wil je.

En eerst heb je geen idee. Tot je plots doorhebt: er ontbreekt. Je beseft dat deze middagen voorheen zo anders waren. Met haar erbij, haar lachen en samen en meer. En dat raakt je niet altijd meer zo hard, maar nu even wel. Je beseft dat je hun oma mist. Je mist haar even zo erg dat het snijdt. Nu je dat onder ogen ziet, wordt de pijn echter zelfs al minder. En dan ontspan je. En dan kun je verder. Ja, echt waar. Echt.

‘You and I have memories’ zingt Paul, zo vertrouwd. ‘Longer than the road that stretches out ahead.’ Zijn constatering, ik krijg er geen speld tussen. Het is een troostrijke gedachte.

Ja jochie, dat klopt – oma is op de maan. Kijk maar eens, daar, ze straalt helemaal. En soms wil ze zo graag naar jullie zwaaien dat ze niet kan wachten tot het donker is. Op zulke avonden trakteert ze zelfs op een rijtje roze wolkjes. Omdat ze ons zo lief vindt. Omdat jullie het mooiste zijn dat haar ooit is overkomen.

Kleinkindermaandagmiddag plus. De twee eten ’s avonds mee. En we hebben samen gekookt. Haute cuisine de camping: macaroni met Smac. De traditionele versie, met tomatenpuree uit van die kleine ronde blikjes.

Terwijl Elton in de huiskamer op de bank *Spongebob* zit te bingen, zijn zijn zus en ik in de keuken bezig met het eten. Olivia weegt de macaroni af en trekt een blik Smac open. Ik snijd het blok persvlees in zes plakken, verdeel één plak in repen en dan de repen in blokjes. Op dezelfde manier doet Olivia dat met de resterende vijf plakken. We roepen Elton om een paar Smacblokjes te komen snoepen. Vervolgens zet ik een pan water op het vuur voor de

macaroni en zeg tegen Olivia dat ze er twee bouillonblokjes in mag doen. Ze vraagt waarom. Ik zeg dat oma dat altijd deed en dat ik mijn eten kook zoals oma me dat heeft geleerd. Het meisje vindt dat logisch.

‘Jammer dat ze er niet meer is’ zegt ze. Ontroerd zoen ik haar op haar wang. Dan ga ik verder met koken. Ondertussen dekken de twee kinderen de tafel. Zodra het eten klaar is, roep ik hen. Samen roeren ze in de grote pan de macaroni en de tomaten/Smacsmurrie door elkaar.

We scheppen alle drie twee keer op. En dan nog chocoladepudding met slagroom. Wij doen al onze eigen stunts.

© 2020 Theo Bennes

(Two of us, Lennon/McCartney 1969)